

Příloha k protokolu o SZZ č.
Vysoká škola: **Pedagogická fakulta JU**

Katedra českého jazyka a literatury

Datum odevzdání posudku: 20. 1. 2012

Diplomant: **Anna Bystřická**

Aprobace: **učitelství pro 1. st. ZŠ**

Vedoucí *) diplomové práce

Doc. PaedDr. Jaroslav Toman, CSc.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Obraz dítěte v současné české příběhové próze (v letech 1990 – 2010)

(téma)

Diplomantka se ve své práci zaměřila zvláště na postižení typologie dětských hrdinů v současné české společenské próze pro děti a mládež.

Úvod vcelku splňuje normativní požadavky na diplomovou práci. V její *teoretické části* si autorka nejprve ujasňuje pojem, specifikum a žánrovou skladbu literatury určené dětem a mládeži, a to s žádoucím zřetelem k vývojovým souvislostem a dětskému aspektu. Ve vstupním pojednání by ovšem bylo vhodnější uvést cíl a obsahovou strukturu a netvořit mezititulky.

V kapitole 2 se A. Bystřická pokouší s různou mírou úspěšnosti žánrově vymezit příběhovou prózu ze života dítěte. Sleduje její genologický princip, typologii, modifikace a vývojové proměny, směřující od didaxe a morality k autentickému psychosociálnímu obrazu dětství a k novému typu nedospělého hrdiny.

V obou kapitolách se diplomantka v podstatě omezuje na reprodukci, kompilaci, parafrázi a citaci několika titulů sekundární literatury, aniž je elementárně srovnává a hodnotí. Dopusťte se i řady terminologických a věcných lapsů. Její literárně-historický exkurz je povrchní, vágní a torzovitý. Teoretickou část práce nezvládla ani kompozičně (nesystémový postup, chaotický, spíše nahodilý výběr poznatků a příkladů, opakování stejných myšlenek). Postrádá větší odbornou erudici i sečtělou, umožňující samostatný kritický soud a kontextový nadhled. Citelně tu chybí alespoň nástin hlavních trendů reflektovaného žánru od 90. let 20. století po současnost, do jejichž rámce by se interpretovaná díla začlenila (viz např. Toman, J. *Současná česká literatura pro děti a mládež*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2000, s. 14-17). Tato díla tvoří pouze její reprezentativní část.

Badatelské gros diplomové práce představuje *literárněvědná analýza a interpretace* třinácti vybraných knih (od sedmi autorů) polistopadové společenské prózy ze života dítěte prepubescentního, event. předškolního věku (výjimka - titul *Zajíc a sovy* M. Drijverové z r. 1988 – si žádá vysvětlení).

Náznak samostatnějšího koncepčního přístupu k řešení problematice diplomantka projevila při stanovení interpretačních kritérií. Typologická klasifikace žánru (outsiderství, handicap, kontaminace příběhu s pohádkou aj.) však není systémová. Pasáže uvádějící jednotlivé okruhy děl jsou většinou funkční.

Autorka práce se soustřeďuje především na charakterizaci a vymezení typu dětského hrdiny. Z tohoto hlediska náleží k relativně zdařilým interpretace knih M. Elšíkové *Bubu vánoční příběh*, M. Drijverové *Domov pro Martánu*, I. Procházkové *Pět minut před večeří* a Z. Malinského *Je nás šest, jeden štěká*. Za zcela nevyhovující považují interpretace próz M. Drijverové *Zajíc a sovy*, *Sísa Kyselá* a *Sísa Kyselá a ušmudlaný rytíř* a I. Procházkové *Hlavní výhra*.

K nejmarkantnějším nedostatkům analytické a interpretační části zpracování patří: obsahová a strukturální nevyváženost rozborů, bezduché přejímání jediného pramene (i nepřiznaného) nebo absence

sekundárního zdroje vůbec, promítající se do subjektivistického a laického přístupu, nepropracovanost a lapidárnost výkladu, nabývajícího podoby anotace či synopse.

V textu se vyskytuje i nespočet logických a věcných nepřesností. Např. srovnávat dětské hrdiny knížek *Zajíc a sovy* a *Bubu* lze až po jejich analýze, tedy až v závěru kapitoly 3.2.2. - Pisatelka se bez dalšího objasnění zmiňuje o tom, že Bubu po útěžku vážně onemocněl.- Proč soudí, že *Bryčka pro biskupa*...je neintencionální četba? - Pro „humorné vyprávění“ o Sise Kyselé neuvádí žádný argument. - Ve volném pokračování tohoto příběhu zbytečně opakuje obsah první knihy. - V literatuře s handicapovanými dětskými postavami by bylo logičtější stanovit pořadí: Procházková (fyzický handicap), Drijverová (mentální handicap), Remunda (mentální handicap v historické próze).

Stylizace neodpovídá požadavkům na odborný sloh. Souvislý jazykový projev je narušován častým užíváním jednočlenných vět jmenných, pomlček, závorek, nepatřičných značek. Nevhodná editace (formátování) práci znepřehledňuje a výrazně zkracuje její rozsah.

Bibliografie je relativně chudá, více se dalo čerpat z odborných časopisů (Zlatý máj, Ladění), zejména z knižních recenzí, a z relevantních internetových zdrojů. Dochází tu k rozporu mezi prameny uváděnými v citačním a poznámkovém aparátu a přehledem použité literatury. S řadou jejích titulů diplomantka zjevně nepracovala (Urbanová: *Metamorfózy*...; Peterka, Mocná: *Encyklopedie*...; Chaloupka: *Próza pro děti*...; aj.) nebo je bedlivě neprostudovala (např. Urbanová: *Sedm klíčů*...). Do bibliografie patří i samostatné studie uveřejněné ve sbornících a monografiích (Šubrtová).

Kvalitu zpracovaného textu zvýšily barevné reprodukce obálek, ilustrací a textových úryvků interpretovaných knih, začleněných do přílohy.

Přes autorčino chvályhodné úsilí o nápravu chyb došlo k jejich odstranění jen v některých aspektech marginálních, zatímco koncepční nedostatky, na něž jsem upozorňoval již v posudku první verze diplomové práce, přetrvávají.

Tuto diplomovou práci **doporučuji** k ústní obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **dobře**

.....
podpis vedoucího diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 20. 1. 2011

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------